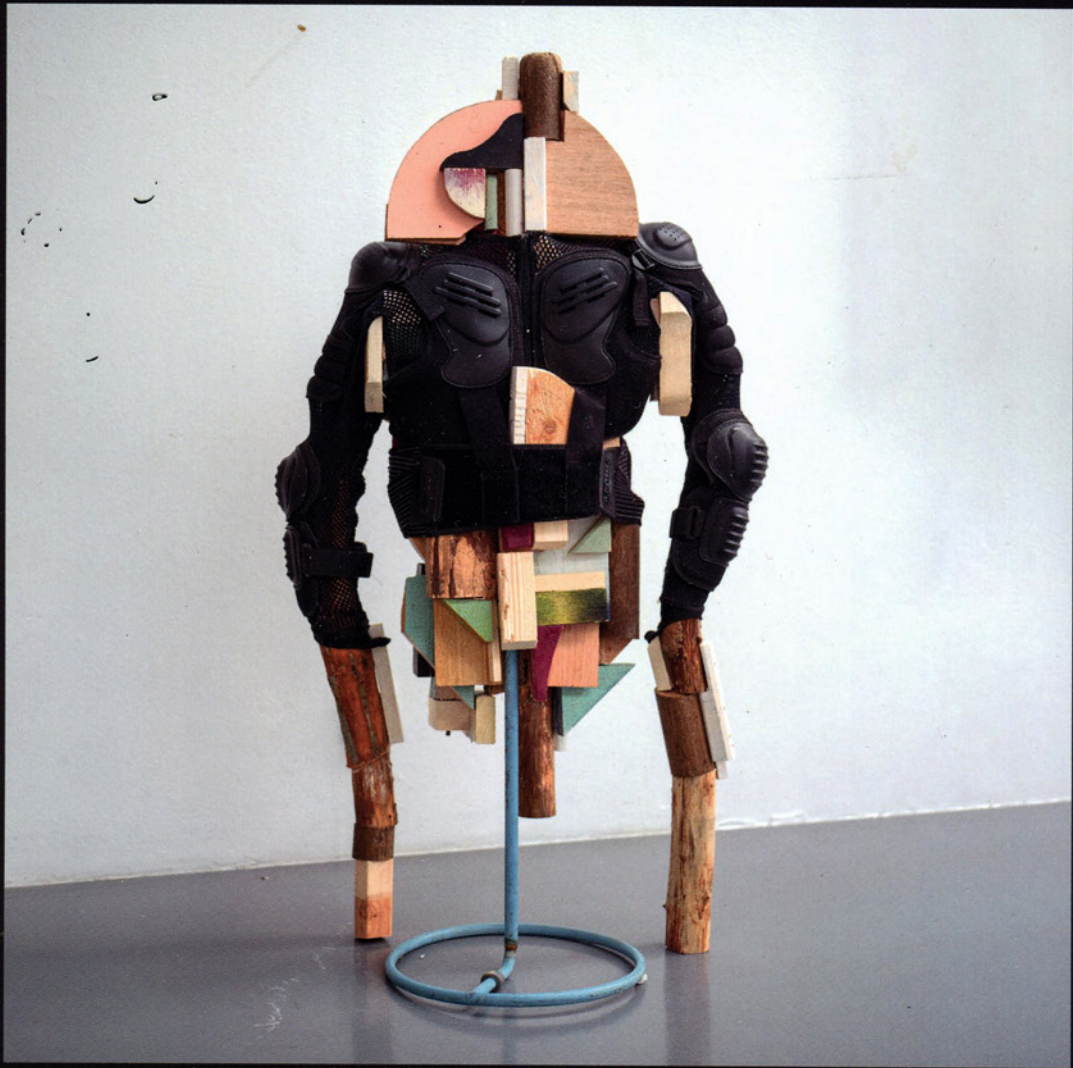

KULTURTIDNINGEN •
zenit

Jonas Liveröd • Charlotta Hammar • Peder Josefsson
Ángel Ramirez • Ellen Lindström • Olle Essvik
Mönstermani • Ravinen konsthall • Poetens plats

NR 73
HÖST 2022
PRIS 69 KR
zenitkultur.se

Jonas Liveröd i reportage + omslag i kulturtidskriften Zenits höstnummer 2022.

ALLKONSTVERKET

Jonas Liveröd

*Efter år med liv och verk utspritt över flera länders metropoler hittade **Jonas Liveröd** en fast plats i en kvarn utanför västgötska Götene där han skapat Liverödland: En arbetsplats, ett museum och en scen för det oväntade.*

Jonas Liveröd sitter i trädgårdsmöbeln vid Ågårdskvarn och tittar in mot den öppna ytterdörren. Vi har precis pratat om rummen i hans 1800-talshus som alla har olika färger på väggarna.

– Många tycker att jag har målat så fint inne i huset. Jag skulle hellre vilja att de beundrade mina avlopp som jag lagt ner så otroligt mycket arbete på.

Huset, eller rättare sagt fastigheten, hittade Jonas Liveröd 2016. Han hade då ateljéer i tre olika länder och sina omfattande samlingar magasinerade både här och där men ingen fast plats att bo på. Han hade utan framgång letat i många år efter skolor, gamla missionshus, små industrilokaler och liknande för att samla ihop sitt liv och sin verksamhet. En dag skrev Jonas Liveröd in »kvarn« i Hemnets sökruta, och, som han uttrycker det själv på en nästan genomskinlig värmländska: »Så vaknade jag en dag som västgöte«.

Det som hade varit en kraftigt nedgången kvarn med tillhörande mjölnarbostad började sin transformation till Liverödland, platsen där Jonas Liveröd bor, där han har sin ateljé, sin Wunderkammer och sitt Luftslott.

Interdisciplinär är ett ord som mer än en gång använts för att beskriva Jonas Liveröds konstnärskap. Han är tecknare i grunden men arbetar också med måleri, skulptur, textilkonst, installationer och alla tänkbara blandformer mellan dem plus att han kuraterar, skriver och håller

föreläsningar. Att han långa perioder övergivit tecknandet förklarar han med att han där saknar möjligheten att misslyckas.

– Jag behärskar tecknandet för väl och därför saknar det nerv. Det blir riskfritt.

Som konstnär känner han sig mer besläktad med Youtube-generationen som har mindre behov av gränsdragningar och säger att han aldrig velat välja läger.

– Sedan är jag också övertygad om att det finns de som tycker att den där Liveröd är ofokuserad. Att kallas sökande kanske borde uppfattas som positivt men det låter som att man inte har koll på läget. Jag skulle hellre se mig som utforskande.

Om det handlar om forskning eller strategi kan vara osagt men när någon kallade Jonas Liveröd för svensk konstns Alice Cooper för tio år sedan, en karaktäristik säkerligen byggd på de svartvita toner han då arbetade med, vände han tvärt.

– Jag komplicerade det hela. Kliver du in i ett rum och allt är svart är du klar på fem sekunder, men om du jobbar med uppskrivade färgtoner, japanska discofärger, då gör du det intressantare att prata om obekväma saker genom färgen.

Jonas Liveröd pekar på ett generellt missförstånd i konstvärlden: Att konceptuell innebär en estetik, som om konst som är konceptuell skulle se ut på ett visst sätt. Själv anser han att han arbetar konceptuellt men att han utmanar också genom att använda både humor och starka färger. Många betraktare missförstår uttrycket och många konstnärer undviker båda av rädsla för att

Jonas Liveröd i sin ateljé.

Ågårdskvarn eller Liverödland. Kvarnhuset och bostaden.

inte tas på allvar. Jonas Liveröd tar inte helt oväntat magentan som exempel och avslöjar samtidigt hur han resonerar konceptuellt om färg.

– I magentan såg jag en kombination av två färger som jag hade svårt för, rosa och lila, men sen fick jag veta att färgen har fått sitt namn efter ett slag, The Battle of Magenta, och förstod att det finns en friktion från grunden i magentan och i och med det också mitt förhållande till färgen.

Numera har Jonas Liveröd skruvat ner intensiteten och tror att det kan ha med hans liv på landet nära naturen att göra. Han pratar mer om färger som är svårdefinierade och drar paralleller till begreppet »uncanny«, ett svåröversatt adjektiv som kan stå för både det välbekanta och främmande samtidigt, och som har blivit en stor del av idégodset i Jonas Liveröds konstnärliga arbete.

Ett epitet som han själv är upphov till och som efter många år och flitigt användande har kommit att bli som

ett liverödsriff är materialotrogen.

– Det är bara mitt sätt att arbeta och kanske kan jag se det som en svaghet hos mig själv. Jag hade önskat att jag kunnat stanna upp lite längre i vissa saker, som porslin eller laserskurna objekt där jag bara gjort ett fåtal saker, men jag känner också så starkt kärlek till materialen under tiden jag arbetar med dem att jag är rädd att bränna ut dem.

Den kärleken, inte bara till det egna materialet utan också andras, blir tydlig i *The Dancers*, en fristående skulptur men också en replik till Eric Grates bronsskulptur *Trädet* i Västertorp, ett verk invigt nu i år.

– Jag är ju väldigt intresserad av konsthistoria men upptäckte förvånande nog att jag inte kunde min Grate när jag fick uppdraget. Han tillhör ju en annan generation och det gjorde mig väldigt medveten om hur fort tiden kan gå ifrån ett konstnärskap, och min självpåtagna uppgift i det här fallet blev både att rikta en kärlekshandling och att belysa Grates skulptur.

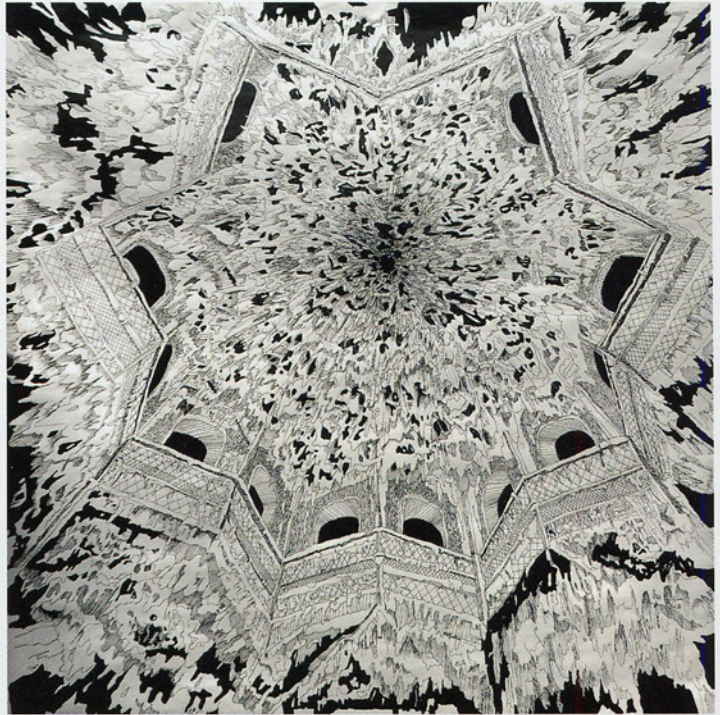
Grand Assembly på Bohusläns museum 2020.

Liverödlands kvarnhus är ett bastant trevånings trähus byggt över en fors. Grunden är från tiden runt 1850 men huset har byggts om och till i omgångar. 1965 dog den siste mjölnaren och efter det blev det lamp- och gardinaffär i huset. När Jonas köpte fastigheten hade huset stått tomt i många år och var i ett bedrövligt skick.

Översta våningen fanns inte utan den har Jonas Liveröd själv byggt på takstolarnas hanbjälkar och är platsen för den liverödsk Wunderkammaren. Själva begreppet Wunderkammer är tyska för kuriosakabinett och var ursprungligen ett sätt för huvudsakligen bemedlade att visa upp sina samlingar, ofta starkt personligt för att inte säga idiosynkratiskt präglade. Den traditionen har Jonas Liveröd fört vidare med råge. Mellan den helt fantastiska grinden i smide som markerar ingången och till borte väggen där han placerat en succulent från Madagaskar som saknar botanisk bestämning möter man hundratals objekt Jonas Liveröd samlat på sig genom åren. Här finns kejsar Haile Selassies uppstoppade lejon, en grensax från Holmestads socken lagad med konservburkar, en flaska starkt hallucinogen trolldryck från Mexico, en snidad träfigur som föreställer Hilda i Laxhult, en av Hans Scheikes smiskris-knippen och William Hogarths *The Rake's progress* i ett handkolorerat 1700-talsoriginal. Alla med sin speciella laddning och betydelse.

L'Inconnue de la Seine, vars dödsmask hänger på Wunderkammarens gavelvägg, kan tas som exempel både på samlingens generella filosofi, hisnande kopplingar och Jonas Liveröds smått encyklopediska kunskaper om företeelser i mänsklighetens ytterkanter.

Under sent 1800-tal fiskades en drunknad ung kvinna upp ur floden Seine, och trots att hon var helt okänd lät man göra en dödsmask på bårhuset – troligen för hennes oskuldsfulla ansiktes och Mona Lisa-liknande leendes skull. Fler kopior gjordes och snart blev den unga kvinnan

Sorrows from the superstructure. Tusch på papper 2008.
The Dancers, Stockholm Wall street festival 2022.

både inredningsmode och skönhetsideal inte bara i Paris utan över en stor del av kontinenten. Snabbspolning fram till 1930-tal då en norrman uppfinnar världens första träningsdocka för mun till mun-andning. När uppfinnaren skulle välja ett ansikte till träningsdockan valde han av någon anledning L'Inconnue de la Seine och snett nedanför dödsmasken har Jonas Liveröd också ett exemplar.

– Just den här dockan med hennes tidstypiska kläder och likkistnande transportlåda hittade jag i Nebraska efter att ha letat länge, men det finns ju också en poetisk twist i att det är just denna anonyma flicka från sent artonhundratals som vi försöker återuppliva om och om igen.

Mellanvåningen är Luftslottets domäner, och där Wunderkammaren är samlingen är Luftslottet projektet där människor, idéer och fenomen möts. Här finns en scen, ett arbetsrum och en gästbostad.

– Jag undviker ordet residens, dels för att det gått inflation i hela företeelsen men också för att det så tydligt pekar på en konstnär. En gäst på Luftslottet kan lika gärna vara en konditor eller hortonom.

I arbetsrummet har Jonas Liveröd temporärt fyllt en vägg med flygsjukupåsar från olika flygbolag som han samlat på sig under mer än tjugo års flitigt resande över världen, och gästbostaden har precis fått golvet målat av Daniel »Ekta« Götesson.

– Vi har ju fantastiska kyrktak i trakten, Fullösa, Husaby, Habo, Kinne-Vedum... I flera har jag sett paralleller till Daniels måleri så jag frågade om han ville komma till Luftslottet, titta på kyrktak och göra en golvmålning i gästbostaden. Golvet har inget typiskt »Ekta-mönster« men man har inga problem med att

uppleva både sträng religiös disciplin och ritual i mönstrens tjocka, regelbundet utförda, svarta streck.

Luftslottet är en yta för tvärkultur i dess mest tvära uppenbarelser. Förra sommaren byggde Jonas Liveröd upp en boxningsring i ladan tvärs över grusvägen från kvarnen sett där han anordnade mexikansk wrestling, Lucha Libre, lät konstnären och kuratorn Oscar Ramos föreläsa om luchans rötter och serverade mexikansk mat.

I sommar bjöd han på kombinationen The Space Lady, artisten Susan Dietrich Schneider, och Clas Svahn, aktiv inom UFO-forskning – lika delar agent Mulder och skeptiker enligt Jonas Liveröd – samtidigt som några av George Méliès klassiska sci-fi-filmer från tidigt 1900-tal visades. I höst har han bjudit in religionsvetaren Erica Lundqvist som ska föreläsa om helvetets historia parallellt med att Isak Sundström komponerar musik med utgångspunkt från Jonas Liveröds hyllmetrar av litteratur om döden. Musik som kommer att framföras av en lokal kör i en kyrka i trakten.

Wunderkammer med smidesgrind i entrén, mun till mun-dockan Rescue Anni, succulenten från Madagaskar och dödsmasken på borte väggen. Foto Thomas Romlöv

Till höger: Golvet i gästbostaden målat av Daniel »Ekta« Götesson.

The Raft, Lothringer 13 München 2014.
Arbetsmaterial.

Föreläsning om mexikansk wrestling, Lucha Libre, 2021.

Spännande och ambitiöst men man undrar om publiken verkligen hittar till en mycket liten by utanför Götene?

– Det var helt fullsatt i somras. Vi får hit 22-åriga kulturellt savvy smartskallar från Göteborg och Stockholm men också traktorgubbar från skogen. Man ska heller inte glömma att den här trakten är Sveriges fjärde mest tätbefolkade med närheten till alla mindre städer runtomkring.

I kvarnens bottenvåning har Jonas Liveröd sin ateljé med olika sektioner för teckning, foto, textil och skulptur plus en stor allmän arbetsyta.

Sommarhalvåret går ateljéarbetet lite på sparlåga eftersom den mesta av energin går åt till Luftslottets olika programpunkter men Jonas Liveröd berättar om några pågående projekt. En sorts robotshow tillsammans med den unge Londonbaserade konstnären Tobias Bradford är planerad för premiär 2023. Liveröds lexikon *A Grand Assembly*, en 400-sidig bok med verkbilder och 250 sökord insprängda som Jonas Liveröd hoppas ska ge en bredare inblick i hans konstnärskap, har varit under arbete en längre tid och är nu klar för utgivning. Förordet är skrivet av Bengt af Klintberg, den förste mottagaren av det liverödska *Je suis une pipe*-stipendiet (se Magritte) för hans långa verkan i den fria tankens tjänst. Arbetet pågår också med en kommande skulpturutställning i Bror Hjorts hus som öppnar i oktober, och även ett samarbete med Värmlands museum där Jonas Liveröd ska lyfta fram deras arkeologiska samlingar. En utställning som öppnar i november.

– Arbetet ledde mig in på psykologibegreppet closure, att hjärnan vill fullfölja och stänga till, så presentationen kommer att vara som att kliva in i en pågående utgrävning med byggställningar, bygglampor, skräp och rester.

Jonas Liveröd har samarbetat med flera museer och deras utställningar och på frågan om vad grejen med museer egentligen

är svarar han med en motfråga.

– Vad är inte grejen? Hur kan man inte vara intresserad? Jag byggde egna museer när jag var liten och har alltid samlat på saker. Jag älskar också museirummet och framförallt älskar jag regionala museer som inte har någon nisch utan blandar persiska kärleksbrev, fågelägg och ånglok omvartannat.

Det slutar inte där. Jonas Liveröd pratar säkert på i en kvart om museer i stort och smått och slutar med en för många kanske långtgående reflexion.

– När jag arbetar med museer – och det här är inte riktigt färdigformulerat – känner jag att jag vill förmedla den förunderliga delen av att vara människa.

Förra året intervjuades Jonas Liveröd av en fransk tidskrift som frågade:

»Jonas, du är ju samlare men du är ju också konstnär, hur kombinerar du det?»

Det var första gången han placerades i en roll där någon satte samlaren i första rummet vilket väckte en del tankar som sedan spädades på under Market Art Fair i våras där så gott som alla han mötte undrade hur det gick med Luftslottet och vilka programpunkter han planerade framöver men nästan ingen frågade om hans konst.

– Jag förstår ju att det kan vara förvirrande för folk att jag håller på med så många olika saker, och det handlar säkert till stor del också om min konstnärliga fåfånga, men jag är konstnär först och främst och mitt konstnärskap är så viktigt att det inte får hamna i bakgrunden till alla andra projekt jag driver.

■ OLLE NIKLASSON

Foto om inte annat anges Jonas Liveröd.